

Samenwerking tussen Preventieadviseur en Arbeidsarts tijdens een onderzoek van de bagageafhandeling in het vliegtuigruim

Dr. Christian Mostosi, Jean-François Stéphenne BSCA.

Inleiding

In 2008 stelt Brussels South Charleroi Airport vast dat het aantal arbeidsongevallen in het departement Handling (dat instaat voor het beheer van de vliegtuigen op de tarmac en de bagage) toeneemt vooral tijdens de afhandeling in het vliegtuigruim. Er worden allerlei maatregelen ingevoerd, waaronder de aankoop van telescopische transportbanden van het type Power Stow®. Een typisch kenmerk van deze transportbanden is dat ze kunnen uitschuiven zodat de bagage tot achteraan in het ruim kan worden geschoven zodat het werk, afhankelijk van de gevallen, wordt verlicht en de hanteringslast wordt gehalveerd.

De manuele hantering in het ruim werd tot hiertoe nauwelijks bestudeerd. Daarom werd een samenwerking opgestart, gekoppeld aan een observatiestudie op het terrein om de zwaarte van het werk beter op te vangen en de bagageafhandelaars een gepaste opleiding aan te bieden. We hebben ervoor gekozen om dit aan de hand van een opleidingsfilm te doen.

Methodes

We filmen twee groepen van bagageafhandelaars op basis van een *cut-off* van 5 jaar ervaring, de experts (24 personen) en de beginners (34 personen, waaronder stagiairs afkomstig uit het opleidingscentrum Wallonie Aerotraining Network). De deelnemers worden uitgerust met een Go-pro® camera op het voorhoofd of de borstkas en de Preventieadviseur filmt in het ruim om een algemeen zicht te krijgen op de activiteit. De videobeelden worden bekeken en geselecteerd op basis van ergonomische criteria ontwikkeld door Canadese IRSST-experten. Er wordt een vergelijkende video gemaakt en aan de werknemers getoond, ofwel tijdens medische onderzoeken, ofwel tijdens opleidingssessies in e-learning. De opleidingsvideo is gebaseerd op ons concept van de driehoek-hantering in het ruim en opgedeeld in 3 grote hoofdstukken: Handelingen, Uitrustingen, Omgeving en veiligheid. Deze 3 hoofdstukken worden voort uitgediept en elke partij licht de verschillende technieken toe die op het terrein werden vastgesteld. Er werden verschillende vragenlijsten uitgedeeld. De eerste (Q1) diende om voorafgaande inlichtingen in te zamelen. De 2e (Q2) werd vlak na het bekijken van de film uitgedeeld om deze te evalueren en de 3e (Q3) werd ten minste 1 maand na het bekijken van de film uitgedeeld om het project te evalueren.

Resultaten

Lijst Q1 heeft aangetoond dat bijna 1 bagageafhandelaar op 5 nooit een opleiding in hantering heeft gekregen. 35% van hen die wel een opleiding heeft genoten, meent dat ze niet aangepast is aan de activiteit in het ruim. 70% oordeelt dat ze hun hanteringswerkzaamheden kunnen verbeteren. Lijst Q2 leert ons dat een overgrote meerderheid van de bagageafhandelaars en stagiairs denkt dat ze in staat zijn om hun hanteringstechniek te verbeteren, dat de presentatie nuttig was en ertoe leidt dat de waakzaamheid bij een volgende afhandeling zal verhogen. De chi-kwadraattoets heeft uitgewezen dat beide groepen vergelijkbaar zijn. Lijst Q3 leert ons dat 88% van de bagageafhandelaars meent dat dit project nuttig is, dat 58% zijn hanteringswijze heeft gewijzigd en dat 92% vindt dat die opleiding moet worden herhaald. Er werden verschillende opmerkingen geformuleerd, zoals de problematiek van de *free bags*.

Bespreking

U moet weten dat dit de allereerste opleidingsfilm is over bagageafhandeling in het ruim en het gebruik van de Power Stow. We menen dat de film systematisch zou moeten worden getoond aan de stagiairs en zeker bij de aanwerving van nieuwe werknemers. De film sensibiliseert immers de stagiair en zorgt ervoor dat hij zich zelf het werk ziet uitvoeren. Sommige studies geven aan dat de video een concreter, sneller en duurzamer leerproces mogelijk maakt. Dit project draait rond een kennisoverdracht tussen collega's. Dat impliceert een participerend aspect en een meerwaarde voor zij die eraan hebben meegewerkt.

Conclusies

Dankzij deze studie werden strategieën aangetoond die we niet hadden kunnen bedenken zonder het terrein zelf te verkennen. Meer dan 50% van de werknemers heeft ons laten weten dat ze hun handelingen hebben aangepast. We hebben ons moeten aanpassen aan de problemen die we tegenkwamen. De evaluatie moet worden voortgezet en de opleiding zal moeten worden afgestemd op de toekomstige wijzigingen. De resultaten kunnen worden getoetst aan de wijze waarop er in andere luchthavens wordt gewerkt.